

Ensemble Musikfabrik & Enno Poppe:

Prozession

La 15.2.2025 19.00

Sibelius-Akatemian R-talon konserttisali

Esiintyjät:

Ensemble Musikfabrik

Enno Poppe, kapellimestari

Ohjelma:

Enno Poppe (*1969): *Prozession*

Berliiniläinen Enno Poppe lukeutuu Saksan merkittävimpiin nykysäveltäjiin. Hän pyrkii omien sanojensa mukaan alati uuteen, ja Poppen ennakkoluuloton mutta huolellinen käsityö on kerännyt lukuisia tunnustuksia Saksasta ja ulkomailta. Vuodesta 1998 ensemble mosaikia johtanut säveltäjä tunnetaan myös kapellimestarina, jonka säännöllisiin kumppaneihin kuuluvat lukuisat nykymusiikin huippuyhtyeet. Vuonna 2019 Poppe vieraili Helsingissä Musica novassa ranskalaisen Ensemble Intercontemporainin eloisana kapellimestarina.

Prozession (2015 / 2020) on Kunststiftung NRW:n, Musikfabrikin, virolaisen AFEKT-nykymusiikkifestivaalin sekä kölniläisen taiteilijapariskunnan **Bernd ja Ute Bohmeierin** tilaus. Teos kehittyi lopulliseen muotoonsa korona-ajan hiljaisuudessa, Poppen palattua jo vuonna 2015 hahmottelemansa teossuunnitelman pariin. Alunperin säveltäjällä oli suunnitteilla noin viisitoistaminuuttinen, yhdeksään jaksoon ja yhdeksään alajaksoon jakautuva teos. Säveltäjän mukaan kuitenkin luova vapaus vei voiton arkkitehtuurista, ja *Prozession* kasvoi kuin itsestään ylittämään pohjapiirroksensa ääri-viivat. Teos sai kantaesityksensä 2020 ilman yleisöä, striimattuna Kölnin Philharmonie-salista, mutta sittemmin teosta on esitetty säännöllisesti ja menestyksekkäästi eläville yleisöille.

Poppen teosotsikot ovat usein monimerkityksisiä: prosessio voi viitata vaikkapa Sevillan katolisiin Semana Santa -juhlakulkueisiin, joissa trumpetit ja rummut siivittävät Hermandades-veljeskuntien harteillaan kantamien pääsiäiskuvaelmien etenemistä. Toisaalta säveltäjän käsissä teoksen mikrotonaalinen eteneminen (prosessi) tapahtuu abstraktin seremoniallisuuden tasolla kohti teoksen osallistujilleen viitoittamaa päämäärää.

Prozession jakaantuu yhdeksään virtuoosiseen soitinduettoon: huilu–viulu, käyrätorvi–urut, oboe–alttoviulu, pasuuna–sähkökitara, alttosaksofoni–sello, trumpetit, kontrabassoklarinetti–kontrabasso, ykkösviulu–muut jouset, kosketinsoittimet. Musiikin moottorina toimivat konserttilavalle symmetrisesti sijoitellut neljä lyömäsoittajaa, joiden funktio on poukkoilevien tahtilajivaihdosten virrasa marssillisuuden sijaan pikemminkin dramaturginen. Duojaksojen rajoja jäsentävät koraalimaiset ensemblesoinnut vievät ajatukset hengelliseen tai vähintäänkin itsetutkiskelemaan suuntaan. Säveltäjän sanoin: ”Teoksessa saavutetaan tila, josta tiedän vain vähän ja josta haluan sanoa vain vähän; tila, jossa musiikki osoittaa itsensä tuolle puolen, pysäyttää ajan. Tämä johtuu musiikista itsestään.” Poppe on kutsunut laajoja yhteyteoksia nykymusiikin sinfonioiksi ja Prozessionissa hän valottaa esseististä näkemystään lajityypin mahdollisuuksista.

© Vera Plosila

Ensemble Musikfabrik

Aina perustamisestaan lähtien vuonna 1990 Ensemble Musikfabrikia (Nordrhein-Westfalenin osavaltion yhtye) on pidetty yhtenä nykymusiikin johtavista yhtyeistä. Nimensä mukaisesti (suom. ”musiikkitehdas”) Musikfabrik keskittyy erityisesti uusien teosten tilaamiseen ja tuottamiseen, usein yhteistyössä säveltäjien kanssa. Kölniläisyhtye esittää näitä laajan yhteisen pohjatyön tuloksena syntyneitä teoksia niin Saksassa kuin ulkomailta, festivaaleilla ja omassa konserttisarjassaan (Musikfabrik im WDR ja Montagskonzerte) sekä audio- ja videotuotantoina. WERGO on julkaissut maailmankuulun kuvataiteilijan Gerhard Richterin kansikuvituksilla varustetun Edition Musikfabrik-levytyssarjan, ja vuodesta 2014 lähtien yhtyeellä on ollut myös oma Label Musikfabrik-levymerkki.

Ensemblen työn keskiössä on nykyaikainen kommunikaatio sekä musiikki- ja teatteri-ilmaisun uudet mahdollisuudet. Poikkitaiteelliset projektit, joiden keinovalikoimaan lukeutuu live-elektronikka, tanssi, teatteri, livevideo ja kuvataiteet, laajentavat käsitystämme siitä, millainen nykymusiikkiyhtyeen konsertti voi olla. Tämän monipuolisen profiilin ja vertaansa vailla olevan taiteellisen laadun myötä Musikfabrik on maailmanlaajuisesti kysytty ensemble sekä tunnettujen säveltäjien ja kapellimestareiden luotettu kumppani.

Enno Poppe

Enno Poppe (s. 1969) on Saksan johtavia nykysäveltäjiä. Hän opiskeli orkesterinjohtoa ja sävellystä Berliinin Taideyliopistossa muun muassa **Friedrich Goldmannin** ja **Gösta Neuwirthin** johdolla. Poppe on työskennellyt Akademie Schloss Solituden ja Villa Serpenteran arvostetuissa residensseissä ja saanut urallaan lukuisia tunnustuksia, kuten Berliinin Taideyliopiston Busoni-sävellyspalkinnon, Ernst von Siemens -musiikkisäätiön palkinnon (Förderpreis) 2004 ja Mainzin kaupungin Schneider-Schott-palkinnon 2005. Hän on Berliinin, Düsseldorfin sekä Baijerin taideakatemioiden jäsen. Poppen teoksia esittävät maailmanlaajuisesti lähes kaikki merkittävät uuden musiikin yhtyeet ja festivaalit. Säveltäjä on asunut ja työskennellyt Berliinissä vuodesta 1990 lähtien. Poppe vieraillee säännöllisesti lukuisten nykymusiikkiyhtyeiden johtajana, mukaan lukien Ensemble Musikfabrik, Ensemble Modern, Klangforum Wien, ensemble resonanz ja Ensemble Intercontemporain. Hän on toiminut ensemble mosaikin johtajana vuodesta 1998 lähtien.

Muusikot

Enno Poppe, kapellimestari

Helen Bledsoe, huilu

Peter Veale, oboe

Carl Rosman, klarinetti

Patrick Stadler, saksofoni

Christine Chapman, käyrätorvi

Marco Blaauw, trumpetti

Lucy Humphris, trumpetti

Stephen Menotti, pasuuna

Benjamin Kobler, sähköurku

Ernst Surberg, sähköurku

Yaron Deutsch, sähkökitara

Dirk Rothbrust, lyömäsoittimet

Thomas Meixner, lyömäsoittimet

Rie Watanabe, lyömäsoittimet

Ramón Gardella, lyömäsoittimet

Hannah Weirich, viulu

Tinta Schmidt von Altenstadt, viulu

Axel Porath, alttoviulu

Dirk Wietheger, sello

Florentin Ginot, kontrabasso

Yhteistyökumppanit ja tukijat

Jane ja Aatos Erkon säätiö